

Droit international II. Bind, Side 588—91. Disse Regler vare fremdragne paa Konferencen i Bern af et Medlem af den tyttende Rigsdag. — Naar der i Voldgiftsformulærens Artikel VIII bestemmes, at Voldgiftsdommerne skulle vælges i Fællesskab af vedkommende Nationer, forekommer dette mig at være en heldig Bestemmelse og meget bedre end den Maade, man som oftest gaar frem paa, at man lader de stridende Parter vælge et lige Antal Medlemmer, thi de blive altid interesserede i Sagen. Er det derfor muligt at vælge dem i Fællesskab, er dette det heldigste. Kunne de ikke blive enige, gives der en anden Maade, som ogsaa antydes her. Saa er der en Bestemmelse, som ogsaa forekommer mig ret heldig, nemlig at for saa vidt Domstolen bestaar af et lige Antal Voldgiftsdommere, skulle vedkommende Nationer vælge en Opmand, som skal afgøre de Spørgsmaal, hvorom Voldgiftsdommerne ikke kunne blive enige. Men hvad der er det mærkværdige ved denne Mands Stilling er, at han ikke skal handle som Medlem af Domstolen, thi saa kan han let blive hildet af den Strid, som finder Sted, men først skal træde til i det Øjeblik, der er Uenighed. Jeg skal ellers ikke komme nærmere ind paa Enkeltheder, skønt det kunde være interessant at drøfte de forskellige Punkter, og jeg har kun eksemplævis nævnt dette, fordi jeg vil bede den ærede Udenrigsminister lægge Mærke til, at der i vort Forslag ikke staar „modtage“ men „imødekomme“ det fra Amerika modtagne Tilbud, saa at det i alt Fald er Forslagsstillernes Mening, at hvis Regeringen vil følge vor Opfordring, vil der være at indlede Forhandling om forskellige Enkeltheder.

Jeg kommer nu til den sidste Del af Forslaget, som gaar ud paa at opfordre Regeringen til at søge lignende Traktater oprettede med andre Stater og særlig i denne Henseende at indlede Forhandlinger med de andre nordiske Riger, altsaa ikke at indskrænke sig til de amerikanske Stater, men ogsaa at søge at saa saadanne vedvarende Voldgiftstraktater med andre europæiske Stater og først og fremmest med de to Stater, som ligge os nærmest, nemlig Sverige og Norge. Der er blevet sagt, at en lille Stat som Danmark kan ikke gaa i Spidsen ved en saadan Lejlighed, men jeg tror, at netop de smaa Stater ere særlig skikkede til at gaa i Spidsen ved fredelige Sager af denne Natur. Og i den Henseende vidner netop Historien. Vi have et Slags Forbillede i Svejts's Historie. Det var de tre mindste Kantoner Svejts, Uri og Unterwalden, som Aar 1291 egentlig

lagde Grundstenen til den nuværende svejtsiske Forbundsforfatning. De vedtog, hvad man i vore Dage kalder en vedvarende Voldgiftstraktat. Det var, da disse tre smaa Stater, af hvilke ingen er større end vore mindste Amt, sølte sig trykke fra alle Sider af de store mægtige Riddere, der vilde „beherre“ dem, som der staar i det gamle Aftykke. Men saa gif det op for dem, at skulde de blive tilstrækkelig stærke udadtil, modstaa Riddernes Tryk og bevare deres Selvstændighed, maatte de være enige indadtil. De sølte, at Enighed gør stærk. Derfor vedtog de, hvad jeg vil kalde en vedvarende Voldgiftstraktat, om at de, hvis der kom Uoverensstemmelse mellem dem, vilde vælge de vise og bedste Mænd iblandt sig, som de kunde finde, og hvad de Mænd dømte, vilde de tre Stater bøje sig for. Det er Begyndelsen til Svejtsforbundsforfatningen. Det varede ikke længe, inden de tre Stater bleve til fem Stater, idet to andre sølte, at det var godt at være med i dette Forbund; og de fem Stater bleve atter til otte, til „die acht alten Orte“, som de kaldtes i lang Tid. Saa gif der hundrede Aar, saa bleve de 13, og nu er der 22 „juveræne“ Stater, som der staar i den svejtsiske Forbundslov. Der er meget at lære i den Henseende, og jeg tror, at paa samme Maade, som de mindste svejtsiske Kantoner begyndte med Voldgiftsagen i Svejts, og førte den frem til Svejtsforbundet, vilde netop de smaa Stater i Europa være bedst skikkede til at gøre Begyndelsen.

Man kan ikke let paa Europastortet finde smaa Stater, hvis Veliggenhed og Forhold ere saa heldige i denne Henseende som netop de nordiske Rigers. Der er oven i Købet det heldige derved i dette Øjeblik — om det varer ved, ved jeg ikke — at Sverige-Norge i udenrigt Henseende danner en Enhed, saaledes at der ikke er 2, men 1 Udenrigsminister at forhandle med. Men selv om der var to, vilde jeg langt fra anse det for en Bæmselighed, idet den norske Udenrigsminister i saa Fald vilde være den, vi lettest kunde saa i Tale. Det er jo bekendt, at det norske Storting den 5te Marts 1890, altsaa inden den amerikanske Konferencen var færdig, vedtog en Adresse til Kongen med Opfordring om at slutte vedvarende Voldgiftstraktater mellem Norge og andre Magter. Denne Adresse blev vedtagen med 89 Stemmer mod 24, og de, der stemte for den, hørte til alle Partier. Hele Stortinget var til Stede; der er i alt 114 Medlemmer, Præsidenten stemmer ikke. Jeg vilde ønske, at jeg kunde sige det samme om Folketinget, at det var mødt fuldtalligt ved en lignende Forhandling her i Dag. Smidlertid er Sa-